

Joop Visbeek

Sportverslagen
1998-2002

Digitalisering, omslagontwerp en vormgeving in 2014 door
Jeroen Visbeek

De spelling is gemoderniseerd naar de regels van 2022.

Uitgegeven door Jeroen Visbeek © 2022

Inhoud

Wereldkampioenschap voetbal 1998	5
Europees kampioenschap voetbal 2000	16
Olympische Spelen Sydney 2000	47
Olympische Winterspelen Salt Lake City 2002	89
Tour de France 2001	127
Tour de France 2002	158

Wereldkampioenschap voetbal 1998

Voetbal op tv is de mooiste sport om naar te kijken. Tweemaal tien man zwoegen anderhalf uur om de bal in het doel van de tegenstander te schieten of te koppen. Het voetbalspel kent een aantal belangrijke elementen: technische vaardigheid, tactiek, strategie, slimheid. Ik vind het meest essentiële element nog steeds het geluk. Hoeveel ballen gaan er niet rakelings over en net naast! Met een beetje geluk gaan ze erin.

Natuurlijk komt geluk zomaar niet aanwaaien. Geluk moet je creëren door kansen te scheppen. En die schietkansen liggen dicht bij het doel van de tegenpartij. Dus moet je aanvallend spelen. Nou, in de troostfinale Nederland-Kroatië is die redenering niet uitgekomen. Nederland speelde mooi aanvallend voetbal, had tachtig procent balbezit, maar verloor wel met 2-1.

De beste ploeg wint niet altijd. Van geen enkel duel is de uitslag te voorspellen. Voetbal blijft mensenwerk. Hoe technisch begaafd de spelers ook zijn, hoe goed de teamgeest en samenwerking ook zijn, hoe weldoordacht de strategie en hoe enorm de inzet van de spelers ook zijn, spelers zijn mensen en mensen, vooral in teamverband, blijven een onzekere factor.

Bergkamp verzucht: 'Ik zat niet in het spel' en Frank de Boer klaagt, dat het niet lekker ging. Over elke speler hangt de druk om te moeten presteren. Wanneer de eerste treffer snel komt, is de grootste druk van de ketel. Maar wanneer na eindeloze aanvalsgolven de score uitblijft en de opgetrokken verdedigingsmuur niet te doorbreken is, sluipt er bij de aanvallers onherroepelijk de angst in, dat het niet zal lukken om te scoren. Naarmate de tijd dringt, speelt de haast een steeds belangrijker rol. De faalangst doet afbreuk aan de concentratie en de scherpste. Hoe langer de verdediging stand houdt, des te meer put de tegenpartij moed uit het steeds zwakkere aanvalsspel en kruipt uit zijn schulp met een

slimme counter, die een verrassend doelpunt oplevert.

De Brazilianen roepen Gods hulp in en slaan een groot kruis bij het begin van elke wedstrijd. En als ze winnen, is dat een duidelijk bewijs, dat God met de Brazilianen is. Ik spreek liever van geluk en pech. Wanneer twee teams ongeveer even sterk zijn, speelt een bepaalde dosis geluk altijd een rol. Het geluk zit niet alleen in het scoren, maar ook in de arbitrage. De scheidsrechter kan een beoordelingsfout maken door ten onrechte een strafschop toe te kennen of juist andersom door geen strafschop te geven. Welke gemeenheden en provocaties er achter zijn rug om plaats vinden, kan hij niet zien. Welke smerige woorden spelers elkaar stiekem toeroepen, ontgaat de goede man. Maar toevallig ziet hij wel, dat een diep gekrenkte speler de dader een elleboogstoot verkoopt, Die krijgt meteen de rode kaart. Ik begrijp nog steeds niet, waarom zoveel technisch begaafde spelers er niet in slagen om in het zestienmetergebied de bal met een zuiver schot in het doel te schieten. Zelfs met een vrije trap, die in alle rust genomen kan worden, lukt het maar zelden om de bal tussen de palen te krijgen. Of er ontbreekt nog heel wat aan de technische kwaliteiten van de spelers of het zal altijd ondanks een steeds volmaaktere techniek een gok blijven om de bal met een raak schot in het doel te schieten. Het schijnt een specialisme te zijn, slechts voorbehouden aan enkele natuurtalenten, om bij een vrije trap de bal met een boog over de muur buiten bereik van de grijpgrage handen van de doelman in het doel te schieten, of, als dat niet mocht lukken, de bal tenminste zo hard te schieten, dat de doelman hem niet klemvast heeft, waarna in de rebound gescoord kan worden.

Als leek moet ik constateren, dat er nog heel wat mankeert aan de traptechniek van de spelers. Al die schoten, die hoog overgaan, worden naar mijn mening gelanceerd vanuit een foutieve trap aan de onderzijde van de bal. Daardoor maakt de bal een schepbeweging. Volgens mij moet de bal een ietsje van onder het midden getrapt worden. Dat vereist vaardigheid, maar vooral kracht. Als je de bal van onderen raakt, kun je meer kracht zetten. Dat zijn de ballen met een hoge boog, soms diagonaal over het veld, de passes, die redelijk beheerst worden. Maar

een strak gericht schot op het doel blijft een staaltje van perfecte trap-techniek en fysieke lichaamskracht.

Ik heb niet naar alle wedstrijden gekeken. 32 landen, verdeeld over acht poules van vier elftallen, speelden $8 \times 6 = 48$ wedstrijden voor een plaats in de achtste finale. Er waren veel saaie, doelpuntloze wedstrijden, die de moeite van het aankijken niet waard waren. Ik vind het altijd spannend, wanneer de vermeende underdog het wint van een superieur geacht elftal. Het was toch prachtig om te zien, hoe de zelfverzekerde Duitsers met 3-0 door de Kroaten werden verslagen. Ik lag met koorts in bed vanwege een darminfectie, maar ik ben er toch uitgekomen om de smadelijke nederlaag van het onoverwinnelijke, nooit opgevend Duitse elftal te beleven.

In dit WK zijn weer veel mythes om zeep gebracht. De onverzettelijke Duitse Mannschaft, die altijd weer terugkomt en in de overwinning blijft geloven, zeeg ineen en geloofde er niet meer in. En Ronaldo, het wonderkind van Brazilië, maakte zich niet waar. De spanning wordt wel erg groot, als er zoveel van een speler wordt verwacht en de hele speelwijze alleen op hem gericht is. Het voetbaltoernooi is een afspiegeling van het leven zelf met zijn hoogte- en dieptepunten, waarin in tweemaal drie kwartier alle facetten van het leven aan ons oog voorbijgaan: vechten, overeind blijven, zelfbeheersing, samenwerking, trucs, gemeenheden, pech, geluk, vreugdekreten na een overwinning en tranen na een nederlaag. De ene partij wint, de andere verliest of beiden houden elkaar in evenwicht. Zo is ook het leven. Er zijn goede dagen en er zijn kwade dagen.

De media, in het bijzonder de tv, maken het WK tot een wereldgebeurtenis van de hoogste orde. De politiek, de beurskoersen en schandalen krijgen even minder aandacht. Vandaag speelt Nederland tegen Mexico. Om vier uur 's middags zijn de straten leeg. Het verkeerslawaaï is verstomd. In deze vreemde stilte midden in de drukke stad hoor ik vogels fluiten. Het lijkt wel het tijdstip van de jaarlijkse dodenherdenking op 5 mei. Bijna tien miljoen Nederlanders zitten gespannen aan de

buis. En meer dan honderd miljoen buitenlanders volgen met belangstelling de verrichtingen van ons nationale elftal. Ons elftal draait fantastisch. Binnen een half uur staan we met 2-0 voor. Ons elftal is een kampioenselftal, dat uitstekend samenwerkt onder de eminente leiding van bondscoach Guus Hiddink. Ook de buitenlandse commentatoren spreken vol lof over ons elftal. Maar wat gebeurt er in de tweede helft? We geven onze riante voorsprong van 2-0 zomaar weg. We eindigen met een gelijkspel van 2-2. Gebrek aan concentratie, een verslapping van het tempo, onderschatting van de tegenstander, een paar fouten in de verdediging?! Iedereen zegt: 'Dat had niet mogen gebeuren.' Een goede les voor de volgende keer om de verdediging geen moment te verwaarlozen.

En toch is het weer gebeurd in de finale om de derde en vierde plaats tussen Nederland en Kroatië. Nederland speelde voortdurend mooi aanvallend voetbal, maar werd slechts beloond met een treffer, terwijl de slimme Kroaten, die uitsluitend verdedigden, op de counter loerden en twee verrassende doelpunten maakten.

Nederland heeft dit WK beëindigd als de ploeg met het mooiste, meest attractieve aanvallende voetbal. Oranje animeerde het publiek, domineerde het spel, maar verloor. Er zijn maar weinig landen, die echt willen voetballen zoals Oranje. De Mexicanen en Denen hanteren onze speelwijze. De wedstrijden, waarin deze landen uitkomen, zijn leuk om naar te kijken. Ondanks dat we als vierde zijn geëindigd, was Nederland de smaakmaker van het toernooi. Daar kunnen we best trots op zijn.

Voetbal is een spel, waar miljoenen mensen graag naar kijken. Het kijkerspubliek wil spanning, sensatie en vermaak. En die elementen zijn volop aanwezig bij een ploeg, die wil winnen en met passie speelt. Een ploeg, die afwacht, wat de tegenstander doet en af en toe een paar hengsten naar voren geeft, heeft een laffe speelwijze. Daar mogen die spelers niet zo dik voor betaald worden. Van mijn part mag zo'n elftal uitgefloten worden. In Nederland wordt die speelwijze door het publiek en de pers niet gepikt. In Kroatië wordt dat blijkbaar wel geaccepteerd.

De Kroaat Bilic, die de hele wedstrijd door het Franse publiek werd

uitgefloten, omdat hij door buitensporige aanstellerij Lauren Blanc een rode kaart zou hebben bezorgd, zegt eerlijk: ‘We kunnen niet anders. We hebben inderdaad maar vier minuten op Nederlandse helft gespeeld. Maar als we het anders doen, komen we er niet aan te pas. Tegen Nederland heb je een sterke verdediging, een goede doelman en wat geluk nodig.’ De Kroaat verpakt zijn excuses voor het laffe spel van zijn ploeg in prijzende woorden en loftuitingen aan het adres van Oranje.

Ik heb het meest genoten van Chilavert, de doelman van Paraguay met zijn machtige uittrappen en het uit de lucht plukken van vrije trappen. Ik had bewondering, hoe deze ‘superman’ met zijn imposante gestalte zijn medespelers moed insprak en leiding gaf. De wijze, waarop hij zijn teamgenoten troostte, nadat hijzelf in de verlenging van het duel tegen Frankrijk, een doelpunt had moeten incasseren, was indrukwekkend en tegelijk vertederend. De Nederlandse ploeg is in het toernooi gegroeid. Geen enkele wedstrijd, uitgezonderd de laatste tegen Kroatië, werd verloren. Hoe verder we doordrongen naar de finaleplaats, des te meer groeide het zelfvertrouwen. Johan Crujff, die van Hiddink alles mag zeggen, vond ons voetbal soms te mooi en daardoor minder effectief. Hij miste de passie, de vechtlust, het echte straatvoetbal. Ik vind, dat in de verdere loop van het toernooi de dynamiek en de strijdlust van Oranje aanmerkelijk zijn toegenomen, wat onder meer blijkt uit het aantal overtredingen en gele kaarten aan Nederlandse zijde. Wie straatvoetbal hanteert, riskeert overtredingen. Zelden heb ik een Nederlandse speler een smerige gemene overtreding zien maken. Ik zie het spel van onze jongens toch niet door een gekleurde bril? In het vuur van de strijd lukt het niet altijd om correct te tackelen en ontaardt een vlijmscherpe sliding ongewild in een aanslag op het been van de tegenstander. Misschien heeft die dat wel uitgelokt. Veel smeriger vind ik de aanstellerige manier, waarop een speler na een duwtje kermend van de pijn tegen de grasmat neerzigt en twee tellen later de geclaimde vrije schop met een ferme trap neemt.

Vanzelfsprekend is het laf en gemeen om een speler, die balbezit

heeft, onverhoeds van achteren aan te vallen en tegen de grond te werken. Zulk een overtreding verdient de rode kaart. Maar het eindeloze gesjor aan het shirt, dat we met verontwaardiging op de tv zagen gebeuren, werd nauwelijks bestraft. In veel gevallen is het voor de scheidsrechter moeilijk uit te maken, of een speler met opzet of ongewild een overtreding maakt. Het mooiste doelpunt van Oranje in dit toernooi vond ik dat van Bergkamp, gemaakt in de laatste minuten van de tweede speelhelft tegen Argentinië. Jonk gaf Bergkamp een zuivere pass, die hij schitterend aannam. Vlak voor het doel kapte hij de bal, omspeelde de laatste verdediger en schoot keihard diagonaal in het net. Een doelpunt om van te smullen en dat Argentinië uitschakelde.

Van elke wedstrijd wordt exact uitgerekend, hoeveel minuten en zelfs seconden elk van de partijen balbezit heeft en hoeveel minuten het spel stil ligt. Ik ben verbaasd, hoeveel minuten er in drie kwartier voetbal niet gespeeld wordt. In de tweede speelhelft Nederland-Kroatië lag het spel meer dan twintig minuten stil. Er werd nauwelijks 25 minuten gevoetbald. Nu ik erover nadenk, kan dat wel kloppen. Hoeveel keer gaat de bal niet over de zijlijn en moet hij opnieuw ingegooid worden! Hoelang duurt het niet, voordat de muur goed staat en de vrije trap genomen kan worden! Hoeveel kostbare tijd neemt de keeper om de bal uit te trappen! En hoe dikwijls wordt er niet buitenspel geconstateerd! Hoe strenger de scheidsrechter is met het bestraffen van overtredingen, des te vaker ligt het spel stil en wordt de zuivere speeltijd bekort. Op die manier wordt het spel doodgemaakt. Toch zijn het juist de spelregels, die een wedstrijd spannend en sensationeel kunnen maken. Een penalty, een rode kaart, nog een rode kaart bij de tegenpartij, kunnen dramatische gevolgen hebben voor het moreel en het tij volkomen keren. In dit toernooi bleek meer dan eens, dat de hoekschop, mits goed genomen, effectiever was dan de vrije trap.

In de halve finale Nederland-Brazilië had de scheidsrechter volgens mij vooraf al besloten geen strafschoppen toe te kennen. Davids vloerde in het strafschopgebied een doorgebroken Braziliaan. De scheidsrechter gaf geen strafschoep. Van Hooydonk werd aan zijn shirt

neergetrokken. Penalty, geen twijfel aan. De scheidsrechter besliste van niet. Maar het is wel beslissend in zo'n groot toernooi.

De Fransen hebben het WK-toernooi gewonnen dankzij twee trefers van Zidane. Brazilië, dat zo zeker was van de overwinning, werd de grote verliezer. De finale werd beslist op de fysieke kracht van de Fransen in combinatie met het oude wapen van de hoekschop, die gedurende dit toernooi het vernieuwde breekijzer werd in het wereldvoetbal. In deze finale was de forse Zidane in het kopduel bij een hoekschop tweemaal te sterk voor de Braziliaanse verdedigers. Ook de lichamelijke conditie blijft een hoofdrol spelen. Petit bewees zijn conditionele kracht door in blessuretijd nog een geweldige sprint te maken, die uitmondde in de allesbeslissende 3-0. In alle opzichten was Frankrijk de meerdere van Brazilië. De Braziliaanse ploeg, die alle kaarten op Ronaldo had gezet, werd zwaar getroffen door zijn blessure.

Een mysterieus drama had zich die zondagmiddag in zijn hotelkamer afgespeeld. De spits had een stuip gehad. Na een dutje was hij met pijn in zijn hele lichaam wakker geworden. Hij werd niet opgesteld. Het team vertrok zonder Ronaldo naar het Stade de France. Een uur voor de wedstrijd arriveerde hij in de kleedkamer van het stadion en smeekte hij Zagallo, de Braziliaanse bondscoach, toch te mogen spelen. 'Want ik heb nergens meer last van.' Zagallo was tegen, maar ging overstag. Heel Brazilië zou hem voor gek verklaard hebben, als hij Ronaldo niet had opgesteld. De wildste verhalen hebben de ronde gedaan rondom dit drama. Eigenlijk was het elftal al verslagen, voordat het spel begon. Zagallo noemt de stuip van Ronaldo 'de hand van God'. Hij had beter niet kunnen spelen, want hij kon nauwelijks lopen. Romario sprak wijze woorden: 'De overwinning bedekt veel problemen, de nederlaag niet.' Met een klein beetje geluk hadden wij in de halve finale van Brazilië kunnen winnen. Misschien was het goed geweest, als we ons wat minder op balbezit hadden geconcentreerd en wat minder aanvallend hadden gespeeld. Als de aanval geen resultaat oplevert, is het dan niet beter om de tegenstander te laten komen en bliksemsnel te counteren? Oranje heeft zich een paar keer laten verrassen door een snelle counter

van de tegenpartij.

We hebben zeven wedstrijden gespeeld, zeven keer het spel gemaakt, zeven keer het meeste balbezit. De resultaten zijn omgekeerd evenredig: slechts drie keer gewonnen (waarvan twee keer op de valreep), drie keer gelijk gespeeld en een keer verloren. Alleen Bergkamp heeft een keer met een vlijmscherpe counter de Argentijnse verdedigingslinie doorbroken en een grandioze treffer op zijn naam geschreven. Het is de verdienste van Guus Hiddink geweest, dat hij het elftal smeedde tot een eenheid, een collectief, dat een onvoorwaardelijk vertrouwen stelde in de coach en dat een optimale krachtsinspanning wilde leveren. Passie vroeg hij van zijn spelers, in wie hij in de beginfase van zijn loopbaan als coach het vuur en venijn miste, dat hij zo waardeerde in de mediterrane spelers.

De multiculturele samenleving in grote delen van Europa weerspiegelt zich in de nationale elftallen van vooral Frankrijk en Nederland, die een kleurrijke combinatie vormen van spelers uit voormalige koloniën. Deze teams hebben een temperamentvolle atletische uitstraling, die we missen bij de Duitse Mannschaft, die, meen ik, uitsluitend uit blanke spelers bestaat. Na de smadelijke nederlaag tegen Kroatië werd het witte Duitse elftal, dat toevallig ook een wit tenue droeg, afgeschilderd als een te oude en uitgebluste Mannschaft, dat zich op het veld bewoog als ‘dansende ijskasten’.

Het Duitse nationale elftal is niet toevallig wit. Het Duitse staatsburgerschap kan uitsluitend verkregen worden, als een kind uit Duitse ouders wordt geboren, terwijl de Franse nationaliteit wordt verkregen, als hij of zij op Frans grondgebied is geboren. Een zoon of dochter van een immigrant, die op Duits grondgebied is geboren, is dus niet automatisch een Duits staatsburger. Dat is de reden, waarom het Duitse nationale elftal (bijna) geen spelers van buitenlandse afkomst heeft.

De emoties van de winnende en verliezende elftallen hebben zich in dit toernooi rijkelijk gemanifesteerd in tranen van vreugde en verdriet, in warme omhelzingen en volledige verbijstering. Zelfs de nuchtere van

de Sar was zichtbaar aangedaan, toen Oranje na verlenging en strafschoppen in de halve finale werd uitgeschakeld. De Fransen vierden uitzinnig feest op de Champs-Élysées. De vanwege zijn eenvoudige komaf omstreden bondscoach Aime Jacquet wordt nu vergeleken met de even 'sobere' als populaire premier Jospin. Het geknoei met de kaartjes en het falen van de ordetroepen tegen het vandalisme van de Engelse en Duitse 'hooligans' zijn vergeten. Sport en bijgeloof zijn onverbrekelijk met elkaar verbonden. Zelfs het publiek maakt zich daaraan schuldig. Na de winst op Zuid-Korea vestigde zich bij Barend van Dorp en Fons de Poel het bijgeloof, dat het Nederlandse elftal kansloos zou zijn, als zij – toevallige overburen – niet samen zouden kijken. Het werd een vast ritueel, waarin ze telepathische kracht vermoedden ter ondersteuning van de jongens in Frankrijk.

Dien steekt bij een wedstrijd, waarin Oranje speelt, twee waxine lichtjes aan en spreekt haar onvoorwaardelijk geloof in de overwinning triomfantelijk uit. Als het winnende doelpunt lang uitblijft, gaat ze even naar het balkon of naar de wc in de stellige verwachting, dat het verlossende doelpunt op dat tijdstip valt. Veel voetballers geloven in alles, wat in hun ogen maar kan helpen om te winnen. Bij het begin van een wedstrijd zie ik spelers tweemaal een groot kruis op de borst slaan. De Engelse selectie liet zich aan de vooravond van het WK bezweren door een gebedsgenezeres. De Joegoslaven namen geneeskrachtige modder mee uit de thermische baden van Zuid-Servië. Een Roemeense druïde verstrekte zijn nationale ploeg een wonderdrankje en de coach van Zuid-Afrika dompelde handen en voeten in het bloed van een schaap, dat Winnie Mandela speciaal voor hem had laten slachten. Ik had het de ploeg van Zuid-Afrika, die voor het eerst na een jarenlange boycot aan dit WK mocht deelnemen, graag gegund, dat het in de achtste finale was gekomen. Maar geloof in bijzondere krachten mocht niet baten. De Brazilianen moesten na hun verlies toegeven, dat God niet met hun was. Wanneer het geloof in magische krachten geen resultaat oplevert, spat het als een zeepbel uit elkaar.

Het goud is ongrijpbaar, de eeuwige roem vervlogen, de roes verbroken. Mag een klein land met een lange voetbaltraditie dan niet een keer groot zijn? Hebben we niet genoeg kaarsjes opgestoken? Hebben we te weinig geluk gehad? Heeft ons team het heilige vuur ontbroken? Heeft ons oranje elftal het echt gewild en ervoor geknokt? Edgar Davids, onze meest fanatieke speler, de ‘pitbull’ van het elftal, sprak zijn reserve uit: ‘We zijn net zo sterk als in 1974. We kunnen ook de finale halen. Maar ik denk, dat we niet goed genoeg zijn om die wedstrijd dan ook te winnen.’ Een speler, die zoiets durft te zeggen, had onmiddellijk uit de selectie gegooid moeten worden. Hij heeft geen winnaarsmentaliteit.

Onze beste spelers waren op het beslissende moment niet in vorm. Onzin! Wie wil winnen, is vanzelfsprekend in vorm.

Is het Nederlandse volk er niet warm voor gelopen en geloofde het niet in de eindzege? Als het hele volk als een man achter Oranje had gestaan, had het elftal geen strafschoep gemist en hadden we in de eindfinale gezegevierd. Maar we zijn nuchter en realistisch. En we geloven niet meer in wonderen. Ikzelf behoor ook tot de ongelovigen. De kater is gauw over. We staan weer met beide benen op de grond.

Zal het ons over vier jaar dan eindelijk lukken? Ik denk van niet. Als de overwinningdrang niet gedragen wordt door het hele volk, zal ook het nationale elftal er niet door aangestoken worden. Als wij massaal ons meelevens en geloof in de eindzege hadden getoond bijvoorbeeld door een handtekeningenactie te organiseren en kaarten, telegrammen en faxen met aanmoedigingsleuzen te versturen, als wij het met zijn allen gewild hadden, hadden we wereldkampioen kunnen worden.

Het is me wel duidelijk geworden, dat die tienduizend oranje supporters met hun beschilderde gezichten en schorre kelen bij lange na niet voldoende waren om de spelers het heilige vuur in te blazen.

We wilden wel graag een nationaal feest en een huldiging van de kampioenen met een rondvaarttocht door de Amsterdamse grachten. We hebben er niet genoeg voor over gehad. In onze multiculturele samenleving verliezen we een stukje van ons nationale karakter. Laten we maar tevreden zijn, dat we de beste schaatsers van de wereld zijn.

Ik blijf het jammer vinden, dat we geen wereldkampioen zijn geworden. Maar ik maak me er niet druk meer over en ik laat het laaiend enthousiasme en de brok in mijn keel graag over aan een jongere generatie. Ik kijk wel rustig toe vanaf de zijlijn.

10 augustus 1998

Europees kampioenschap voetbal 2000

Voetbal vind ik een afspiegeling van het leven. Een harde strijd met hoogte- en dieptepunten, met fouten, missers en sublieme treffers, waarin toeval en kansen een grote rol spelen. Voetbal kan ook wreed zijn. De ploeg, die het beste speelt en de overwinning verdient, verliest soms. Voetbal wordt ook wel eens vergeleken met oorlog. De grasmat is het strijdtoneel, waar beide teams bikkelhard en met honderd procent inzet vechten om de overwinning voor hun land in de wacht te slepen.

Het publiek op de tribune zweept hun spelers op tot ongekende strijd lust en agressie. Het publiek verlangt drama, negentig minuten aanvalsgolven heen en weer. Het schreeuwt om rode kaarten en strafschoppen en scheldt de scheidsrechter uit, wanneer hij ogenschijnlijk een foutieve beslissing neemt.

Drie weken lang bijna elke dag één of twee wedstrijden op tv. Ik ben niet van plan om naar elke wedstrijd te kijken en zeker niet naar twee wedstrijden achter elkaar. Dien kan dat helemaal niet. Het onrustige beeld en het krijgslawaai veroorzaken een 'gekke' in haar hoofd.

Maar de tv heeft voor ons en zeker voor voetbalhaters weinig alternatieven te bieden. Dus worden we toch telkens weer verleid om naar een wedstrijd te kijken. Je weet het maar nooit. Onder al die wedstrijden zullen er vast wel een paar zijn, die de moeite van het kijken waard zijn. Maar hoe weet je dat van te voren? Een wedstrijd met een saai begin kan ineens heel spannend worden. Het wordt voor mij pas echt spannend, wanneer een underdog wint van een favoriet elftal.

De oefenduels, die het Oranjeteam heeft gespeeld, waren het aankijken nauwelijks waard. Diverse formaties werden uitprobeerd, spelers

dienden geselecteerd te worden en de juiste tactiek moest bepaald worden. Waar ik me vooral aan ergerde, was het trage tempo en het spelen in de breedte, liefst nog een paar keer terug naar de keeper. Er zit weinig pit in de nationale voetbalploeg. En het bedaarde emotioneloze commentaar van Frank Rijkaard stelde me helemaal niet gerust. Kluivert is vrijwel de enige, die zich in de oefenreeks als een echte spits heeft onderscheiden door een flink aantal doelpunten te scoren in de interlands.

Wat zal het worden, als Nederland over een week zijn eerste wedstrijd speelt tegen Tsjechië? Ik ben tamelijk sceptisch. Dan zal toch de vlam in de pan moeten slaan. Vooralsnog zal ik blij zijn, als we de voorrondes overleven.

Intussen begint het Oranjespektakel op gang te komen. Nederland raakt in de ban van oranje. In huizen, straten, winkelcentra en zelfs bij bedrijven heeft de oranje koorts toegeslagen. De huizenhoge gevel van Nationale Nederlanden in Rotterdam is gesierd met een gigantisch portret van Edgar Davids. Als het echt op versieren aankomt, laten de winkeliers van het winkelcentrum Buikslotermeerplein zich van de zuinige kant zien. Die gespannen waslijnen met driehoekige oranje plastic vlaggetjes zien er allesbehalve feestelijk uit.

De commercie doet ook flink mee. Grote bedrijven kopen kaartjes op om die vervolgens bij een winkelactie als prijs weg te geven. De echte voetballiefhebber moet maar zien, hoe hij aan een kaartje komt.

Nederland en België organiseren samen dit EK-toernooi. De regeringen van beide landen zijn bezorgd voor geweldsuitbarstingen, met name van de 'hooligans'. De politie en de ME zijn in uiterste staat van paraatheid en op volle sterkte om rellen krachtdadig te onderdrukken. Er zijn zelfs lokalen ingericht om potentiële relschoppers tijdelijk op te sluiten.

Tsjechië, dat zondag 11 juni als eerste ploeg tegen Nederland aantreedt, heeft alle kwalificatiewedstrijden glansrijk gewonnen. Het Tsjechische

elftal is dus een serieuze tegenstander. In dit eerste duel heeft het Oranjeteam alle geluk van de wereld. Het spel is bedroevend slecht. Ons elftal toonde vooral in de tweede helft weinig agressie en strijd lust.

Het trage tempo van die oefenwedstrijden zat de ploeg nog in de benen. Ik heb niet veel verstand van voetballen, maar iedereen kon met eigen ogen zien, hoe ons team stumperde met foute passes, snelheid tekort kwam en de bal steeds aan de tegenstander kwijtraakte.

Als door een wonder zijn we aan een achterstand ontkomen, toen Nedved op de paal kopte en de bal precies op de doellijn stuiterde, waarna Van de Sar hem juist binnen de lijn kon oppakken. ‘Bij ons op het doel zaten twee engeltjes, aan iedere kant één.’

Een paar minuten voor het einde van de wedstrijd werd het geluk ons in de schoot geworpen, toen de Italiaanse scheidsrechter Collina aan Nederland ‘ten onrechte’ een strafschoep toekende. De Italiaan liet zich beetnemen door Ronald de Boer, die, nadat Nemeč hem even had vastgepakt, met een spectaculaire achterwaartse buiteling ter aarde stortte. We hielden ons hart vast, maar Frank de Boer knalde hem onhoudbaar in het doel.

In de sportpagina van de Volkskrant staat met vette letters: ‘De strafschoep wordt nu serieus genomen.’ Achter de gesloten deuren van het trainingskamp in Hoenderloo hebben de spelers op de strafschoppen geoefend. Eindelijk maakt de selectie werk van het oefenen op dit specifieke onderdeel, dat tijdens vorige EK’s en WK’s danig werd verwaarloosd. Frank de Boer is de eerst aangewezen voor een strafschoep. Hij heeft ons niet teleurgesteld. Als de inzet hard en zuiver is, kun je een strafschoep niet missen. Met de strafschoep zit het nu wel snor. We hoeven niet meer bang te zijn, dat de vele missers van het verleden zich in dit toernooi zullen herhalen.

Nederland won met een dubbele portie geluk met 1-0 van Tsjechië. ‘Onverdiend!’ Bondscoach Rijkaard houdt er een andere logica op na: ‘Als je wint, is het altijd verdiend.’

Er was weinig reden om feest te vieren na deze overwinning. Met gemengde gevoelens keken we terug op deze wedstrijd, waarin Nederland alle geluk van de wereld had. De kenmerken van de Hollandse school: dominantie, snelle balcirculatie en aanvallen over de flanken, bleven in de Arena onzichtbaar. Ondanks de zege is Nederland geen favoriet voor de eindzege. Of er zou nog een wonder moeten gebeuren: de wederopstanding van onze nationale ploeg, bezeten met de onverzettelijke wil om te winnen!

De Italiaanse scheidsrechter Collina met zijn glimmende kale schedel en zijn grote strenge ogen (ik heb zijn portret uit de Volkskrant nagetekend) verdedigt zijn veelbesproken beslissing met grote kracht. Ronald de Boer werd aan zijn shirt getrokken, de tv-beelden zijn overduidelijk en dus was het een strafs chop.

De slingers mogen nog even blijven hangen. Nog is Nederland niet verloren, maar hoe moet de bondscoach verder met zo'n stelletje spelers, weliswaar professionals, maar die tot nu toe het elan en de strijd lust missen. Misschien heeft Rijkaard verwarring gesticht door na vijftien oefenwedstrijden opeens de strategie te wijzigen en een meer defensieve speelwijze in te voeren. Insiders weten te melden, dat Johan Crujff via een achterdeur contact heeft met de bondscoach. Hiermee kan ook verklaard worden, waarom Johan Crujff als commentator van de NOS zo'n milde beoordeling gaf over het nationale voetbalteam. De meester hield de leerling de hand boven het hoofd.

Het publiek zoekt een zondebok voor het beschamende voetbalspel. 'Seedorf moet er uit' weerklinkt het van de tribunes. In de media wordt hij gefileerd. Iedereen is het er mee eens. We zijn zijn gemiste strafs chop van het vorige EK nog niet vergeten. Is het niet al te gemakkelijk om de schuld te geven aan een speler, die als rechtshalf in het elftal een tamelijk ondergeschikte rol speelt? Omdat hij niet begrepen wordt, is hij onbemind en wordt hij ritueel geofferd door verslaggevers, die hun frustraties op hem botvieren.

Seedorf, pas 24 jaar, speelde zondag zijn vijftigste interland. Het stadion floot hem uit, toen zijn naam werd omgeroepen. De oranjemassa floot hem opnieuw uit, toen hij na bijna een uur werd vervangen door Ronald de Boer. Misschien is hij zijn vaste plaats in de basis kwijt. Davids hoeft daar niet bang voor te zijn. Hij is misschien te belangrijk gemaakt door Rijkaard. Davids moet alles doen. Hij is de aanjager, de man, die de gaten dicht loopt en die door het ontbreken van een echte spelverdeler beslissende passes moet geven. Hij is onze meest strijdlustige speler. Elk moment kan hij een kaart krijgen, een gele of een rode. En steeds gaat hij met de scheidsrechter in de clinch. Ik weet niet, wat ze met elkaar bedisselen.

Zo direct is de scheidsrechter het spuugzat en wordt hij het veld uitgestuurd. Maar het schijnt mee te vallen. Ze lachten zelfs tegen elkaar. Het lijkt erop, alsof Davids met zijn magische bril de bal het doel in praat.

Op zondag 13 juni werd wel de meest waanzinnige wedstrijd van het hele toernooi gespeeld. Op papier was het geen interessante wedstrijd. Joegoslavië tegen Slovenië. De absolute outsider Slovenië, een landje met nog geen twee miljoen inwoners, kwam op 3-0 voorsprong tegen een met tien man spelend Joegoslavië. Heel lang leek het erop, dat Slovenië, ingeschat op nul punten, definitief had afgerekend met het gemakzuchtig en passieloos spelende Joegoslavië. Maar toen een Joegoslavische speler met een rode kaart van het veld werd gestuurd, werd plotseling de geest vaardig over de Joegoslavische vedetten. In tien minuten tijd maakten de Joegoslaven drie doelpunten. Langs de kant leek de Sloveense coach Katanec gek te zullen worden. Maar ook moest ernstig gevreesd worden voor de gezondheid van de Joegoslavische coach Boskov, die met zijn 69 jaar natuurlijk voorzichtig moet zijn met al te veel opwinding. Met nog twintig minuten te spelen, leek Slovenië ten onder te gaan in een voetbal drama zonder weerga, uitgerekend tegen het team, waarvan het boven alles wilde winnen. Maar de fut van de